

Et Folks Udgiftsbudget.

Den bekendte engelske Statistiker Sir Robert Giffen holdt sidste Efteraar ved »British Associations« Møde i Southport et Foredrag om Æmnet »The wealth of the Empire, and how it should be used«.*) Giffen gør her et interessant Forsøg paa at beregne, hvorledes det engelske Folk bruger sin Indtægt, den han beregner til 1750 Mill. £ om Aaret, d. v. s. 42 £ eller omtrent 750 Kr. pr. Individ.

Før vi meddele Hovedresultaterne af disse Beregninger, maa til rigtig Forstaaelse indskydes den Bemærkning, at alle de benyttede Priser paa Forbrugsartikler ere Netto- og en gros-Priser. Dette er ogsaa principielt rigtigt; naar en Mand køber et Pund The, er der i Betalingen indbefattet tre Ting: 1) Theens Værdi, 2) Købmandens Fortjeneste og 3) Tolden til Statskassen. Spørger man nu, hvad den engelske Nation giver ud til The, bør kun medregnes Nr. 1, medens Nr. 2 er Betaling for en personlig Ydelse, der i Giffens Budget gaar ind under Hovedposten »Fordeling« (cost of distribution), og Nr. 3 i Virkeligheden anvendes til Dækning af Udgifterne ved almindelige Statsformaal (Forsvarsvæsen, Retssikkerhed o. s. v.).

Igennem egentlige Beregninger gøres der kun Rede for Anvendelsen af 1386 Mill. af de 1750, hvortil den aarlige Indtægt er anslaaet. De 1386 Mill. faldt paa følgende Hovedposter: Føde 468 Mill. £, Klæder 182 Mill., Bolig, Brændsel, Vand og Gas 223 Mill., Goder, der tilvejebringes gennem Statens og Kommunernes Virksomhed (Skolevæsen ikke medregnet) 183 Mill., Kirke- og Skolevæsen, Udgifter til Adspredelser, Stedforandring o. l. 130 Mill., »Fordelingen« (se ovenfor) 200 Mill. £. De resterende 364 Mill. £ fordeler Giffen paa to runde

*) Se: Journal of the Royal Statistical Society, September 1903.

Et Folks Udgiftsbudget.

Den bekendte engelske Statistiker Sir Robert Giffen holdt sidste Efteraar ved »British Associations« Møde i Southport et Foredrag om Æmnet »The wealth of the Empire, and how it should be used«.*) Giffen gør her et interessant Forsøg paa at beregne, hvorledes det engelske Folk bruger sin Indtægt, den han beregner til 1750 Mill. £ om Aaret, d. v. s. 42 £ eller omtrent 750 Kr. pr. Individ.

Før vi meddele Hovedresultaterne af disse Beregninger, maa til rigtig Forstaaelse indskydes den Bemærkning, at alle de benyttede Priser paa Forbrugsartikler ere Netto- og en gros-Priser. Dette er ogsaa principielt rigtigt; naar en Mand køber et Pund The, er der i Betalingen indbefattet tre Ting: 1) Theens Værdi, 2) Købmandens Fortjeneste og 3) Tolden til Statskassen. Spørger man nu, hvad den engelske Nation giver ud til The, bør kun medregnes Nr. 1, medens Nr. 2 er Betaling for en personlig Ydelse, der i Giffens Budget gaar ind under Hovedposten »Fordeling« (cost of distribution), og Nr. 3 i Virkeligheden anvendes til Dækning af Udgifterne ved almindelige Statsformaal (Forsvarsvæsen, Retssikkerhed o. s. v.).

Igennem egentlige Beregninger gøres der kun Rede for Anvendelsen af 1386 Mill. af de 1750, hvortil den aarlige Indtægt er anslaaet. De 1386 Mill. falder paa følgende Hovedposter: Føde 468 Mill. £, Klæder 182 Mill., Bolig, Brændsel, Vand og Gas 223 Mill., Goder, der tilvejebringes gennem Statens og Kommunernes Virksomhed (Skolevæsen ikke medregnet) 183 Mill., Kirke- og Skolevæsen, Udgifter til Adspredelser, Stedforandring o. l. 130 Mill., »Fordelingen« (se ovenfor) 200 Mill. £. De resterende 364 Mill. £ fordeler Giffen paa to runde

*) Se: Journal of the Royal Statistical Society, September 1903.

Summer, nemlig 100 Mill. til saadanne personlige Tjenesteydelser, som ikke ere indbefattede i »Fordelingen«, og 264 Mill. til den aarlige Kapitalanbringelse i permanente Anlæg (investments); det sidste Beløb er iøvrigt ikke helt taget paa Skøn, idet det falder nær sammen med den af Forfatteren beregnede gennemsnitlige aarlige Kapitalforøgelse siden 1885 (277 Mill. £).

Vi skulle nu se lidt nærmere paa de enkelte Hovedposter og deres Underkonti.

I Nationens som i den enkelte Borgers Budget er Udgiften til Mad og Drikke den største Post af alle. Det engelske Folks 42 Mill. Mennesker spiser og drikker aarlig for den umaadelige Sum af 468 Mill. £ (omtrent 200 Kr. pr. Individ); og endda maa det erindres, hvad foran er bemærket om Principet for Værdiberegningen; hvis man medregner Handelsfortjenesten paa Fødevarerne og Told og Afgifter til Staten (altsaa regner med Detailpriser), vil man naa op til en Sum af 600 Mill. £ eller over halvtredje Hundrede Kroner pr. Individ. Englands 42 Mill. Mennesker bruger alene til Føde et Beløb, der er lige saa stort som det, Indiens 300 Millioner Sjæle har til at dække alle deres Fornødenheder med. — Udgiften til Føde falder i følgende Underkonti: Brød 60 Mill., Kartofler 23 Mill., Grønsager og hjemmeavlet Frugt 25 Mill., Kød 130 Mill., Fisk 9,5 Mill., Smør, Ost og Mælk 70,6 Mill., Æg 12,9 Mill., indført Frugt, Ris, Krydderier m. m. 14 Mill., Sukker 16 Mill., The 8 Mill., Kaffe og Kakao 4 Mill., Øl 70 Mill., Spirituosa 9 Mill., Vin 6 Mill., Tobak 10 Mill. — Paa Fødens Budget er altsaa Udgiften til Kød langt den største, men Mejeriprodukterne koste dog over halvt saa meget, og det samme gælder Øl. Ved denne sidste Post saa vel som ved Posterne Spirituosa, Vin og Tobak maa atter erindres, at Told og Produktionsafgifterne ikke ere medregnede i Værdien.

Til Beklædning medgaar omtrent en Tredjedel saa meget som til Føde, nemlig til Varer af: Bomuld 42 Mill., Uld 75 Mill., Linned 10 Mill., Silke 15 Mill., Læder og

Skind 30 Mill.; endelig 10 Mill. til Sølv- og Guldvarer, Smykker etc., — i alt 182 Mill. £.

Den egentlige Huslejeudgift er beregnet til 145 Mill. £, altsaa ikke meget mere end Udgiften til Kød og Fisk. Hertil kommer imidlertid til Inventar, der nærmest hører sammen med Bolig-Kontoen, 22 Mill. Til Kul er beregnet 25 Mill., til Gas 21 Mill. og til Vand 10 Mill. £.

Hovedposten »National services« deler Giffen i følgende 4 Underkonti: Forsvarsvæsen 70 Mill., Post- og Telegrafvæsen 14 Mill., Statens øvrige Administration 24 Mill., Kommunernes Administration (med Undtagelse af Skolevæsen samt Gas- og Vandforsyning) 75 Mill. £. — Af særlig Interesse er her Udgiften til Forsvarsvæsenet (Hær og Flaade). Summen er jo betydelig nok, men dog ikke større end hvad det engelske Folk drikker op i Øi (uden Skat), og kun 4 pCt. af den hele Indtægt. Giffen sætter Forsvarsudgiften i Forhold til Nationalformuen og viser, at de 70 Mill. kun er mellem 4 og 5 pro mille af Formuen — en ikke urimelig Assurancepræmie.

Til Undervisning medgaar det forholdsvis ringe Beløb af 30 Mill. £ aarlig; til egentlig Literatur 10 Mill., men til Aviser 15 Mill.; de kirkelige Udgifter ere beregnede til 25 Mill. Befolkningens Trang til Stedforandring koster 30 Mill., og endelig medgaar der til Theatre og andre Forlystelser og Adspredelser 20 Mill. £.

Dette er Hovedresultaterne af Sir Robert Giffens Undersøgelse af, hvorledes det engelske Folk bruger sine 1750 Mill. £ om Aaret. Det hele »Empire«'s Indtægt anslaaer Giffen til omtrent 3200 Mill. £, idet han for Canada regner 270 Mill. (48 £ pr. Individ imod 42 £ for Storbritannien og Irland), for Australien 210 Mill. (samme Beløb pr. Individ som Canada), for Sydafrika 100 Mill., for Indien 600 Mill. (kun 2 £ pr. Individ) og 200 Mill. for Resten af »the Empire« (herunder forholdsvis rige Territorier som Hong Kong, Straits Settlements, Britisk Vestindien og Mauritius). En Udgiftsfordeling for disse fjernere Dele af »det britiske Rige« drister Giffen

sig selvfølgelig ikke til at opstille. Han nøjes med at konstatere den sandsynlige samlede Indtægt af 3200 Mill. £ og spørger saa: »How it should be used?«

Svaret gives kun antydningvis gennem Henvisninger til den indiske Befolknings jævnlig tilbagevendende Hungertilstand, til det indiske Skolebudgets fattige 2 Mill. £, o. s. fr. Det engelske Folk, der anvender lige saa meget til Øl som til Gader, Veje, Sundhedsvæsen, Politi og de Tusinde og et andre kommunale »Væsener«, og hvis Udgifter til Literatur og Tobak figurere med lige store Beløb, maa gøre sig klart, at Virkeliggørelsen af Rigstanken vil paadrage England et yderligere og meget kostbart Ansvar overfor den fattige Part af Riget.

GENERALSTABEN.

